

**КРАМАТОРСЬКА МІСЬКА ПУБЛІЧНА
БІБЛІОТЕКА ім. М. Горького
ІНФОРМАЦІЙНО- БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ВІДДІЛ**

**Сузір'я
Шевченківських лауреатів
(2013 -...)**

(рекомендаційно - бібліографічний
показчик)

Краматорськ, 2013

Укладачі:

Горлова О.М.

Комп'ютерний набір:

Горлова О.М.

Відповідальний за випуск:

Труш Н.В.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 116/2013

Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка

На підставі подання Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка **постановляю:**

1. Присудити Національну премію України імені Тараса Шевченка 2013 року:

БОГОМАЗОВУ Дмитру Михайловичу, режисерові-постановникові - за вистави «Гамлет» У.Шекспіра Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В.Василька, «Гості прийдуть опівночі» А.Міллера Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра та «Щуролов» О.Гріна Київського театру «Вільна сцена»;

КОВАЛЕНКУ Леоніду Никифоровичу (Леоніду Горлачу), поетові - за книгу поезій «Знак розбитого ярма»;

ПЕЧЕРНОМУ Петру Петровичу, художникові - за серію керамічних тарелей за мотивами творів Тараса Шевченка.

2. Установити на 2013 рік розмір Національної премії України імені Тараса Шевченка 260 тисяч гривень кожна.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ
5 березня 2013 року

**Леонід Никіфорович
Горбач (Коваленко)** (*4
квітня 1941, Ріпки) —
український поет.

Біографічні відомості

Народився 4 квітня 1941 року в містечку Ріпки на Чернігівщині. Дитинство провів у селі **Червоний колодязь**. Закінчив семирічку в рідному селі й подався вчитися в сусіднє село **Монастирище**, де вчився три роки. Потім закінчив Ніженський пединститут ім. М.Гоголя (студентами якого, до речі,

колись були класики української і світової словесності М.Гоголь, Є.Гребінка, Л.Глібов, Афанасьєв-Чужбинський). Працював у пресі, в апараті Національної спілки письменників України, обіймав посаду директора Бюро пропаганди художньої літератури. Учасник установчих зборів товариства «Чернігівське земляцтво» в м. Києві. Головний редактор земляцької газети «Отчий поріг».

Творчість

Автор понад 40 книг, серед яких поетичні збірки: «Сонце в зіницях», «Танок дощу», «Четвертий вимір», «Світовид», «На відстані душі», «Десант у квітні»; історичних поем та романів «Ніч у Вишгороді», «Слов'янський острів», «Чисте поле», «Перст Аскольда»; багатьох книжок віршів та балад для дітей — «Зелений букварик», «Чумацький шлях», «Дивна мандрівка»; повістей «Буран», «Золота пора»; літературно-критичних нарисів «Платон Воронько», «Павло Усенко»; документальні повісті-репортажі «Магістраль века», «От Днепра до Амура», «Дальневосточное кольцо» (у співавторстві з Тельнюком),

«Прима грацій». В 2004 році вийшов історичний роман у віршах Леоніда Горлача «Руїна (або життя і трагедія Івана Мазепи)».

Відзнаки

- Почесною грамотою Президії Верховної Ради Грузинської РСР,
- медалями «За трудову доблесть» та «За будівництво Байкало-Амурської магістралі».
- Делегат XXI з'їзду комсомолу України.
- [Шевченківська премія](#) 2013 року за збірку поезій «Знак розбитого ярма»
- Республіканської премії ім. М.Островського,
- Міжнародної премії Фундації доктора М.Дем'яніва «Свобода і мир для України»,
- Всеукраїнської премії ім. Нечуя-Левицького,
- Міжнародної премії ім. Г.Сковороди, М.Коцюбинського, А.Малишка

Леонід Горlach : «Література – стан душі»

Гість рубрики „Секрети творчості” — Леонід ГОРЛАЧ (Коваленко).

—*Завдяки кому й чому Ви стали письменником?*

—Цей вибір навряд чи піддається логічному поясненню, особливо важко відповісти на друге питання. Скоріше всього це природній процес із суто інтуїтивним началом, яке в кожній людині неповторне. На схилі віку, коли починаєш усе частіше замислюватися про вічність, інколи навідується навіть думка, що той вибір зробив за мене сам Господь, а довколишнє життя тільки підсовувало уроки на випробування. Бажання зрозуміти спершу бачене й переживане, а згодом усе осмислити глибше та спробувати відтворити у слові, бажання зберегти й передати сучасникам власний стан душі склало першооснову моєї роботи в різних жанрах.

Належу до покоління дітей війни, яким практично не були доступними різні блага цивілізації — хіба що кінопересувка в занедбаному сільському клубі раз на місяць. Зате на першому місці була читана-перечитана книжка, почута на вечорницях пісня, тужіння молодих вдів після фронтових похоронок, хмільне горлання обтяжених перемогами фронтовиків, а то й розправи сільських об'їждчиків, які полосували дитячі спини батогами за кожен колосок чи кавун із колгоспного поля. Були запеклі „поєдинки з фашистами" десь у полі, коли одна половина села йшла на другу, б'ючися до крові, аж доки батьки дружним гуртом не втихомирювали нас замашними пасками. Ото, либонь, і були мої перші вчителі. А ще живим прикладом служив мені старший на п'ять років брат Іван, який теж бавився поетичним словом. Донині пам'ятаю, як читав він довжелезну поему, писану російською, про героя-партизана, якого оточив цілий батальйон німців, а він був такий відважний, що всіх викосив із кулемета й спокійно подався знову в ліс.

А серед учителів перших класів не було таких, хто б підштовхував мене до літератури. Лише з восьмого класу, коли я почав ходити пішки за сім кілометрів у сусіднє село

Монастирище Ічнянського району, відчув, що таке вчительська опіка.

Учитель біології Сергій Степанович Хруль і став для нас, гуртківців, великим наставником — збирав сільську та хутірську дитвору на заняття, а далі добирав недолугі вправи, сідав на велосипед і віз їх „пробивати" в районну газету.

— *Пригадуєте свою першу публікацію? З ким поділилися радістю, кому першому розповіли про неї?*

— Було те десь у п'ятому класі, якраз після відходу в темні засвіти „вождя всіх народів". Лосинівська районна газета оголосила літературний конкурс. Я відіслав на нього добірку віршів, а незабаром їх надрукували. Ще через певний час виявилось, що зайняв друге місце серед поетів. Перше місце посів учитель Степан Музиченко, згодом добре знаний літератор, фольклорист і художник. Пам'ятаю, один із віршів починався такими зухвалими рядками:

Ми були скрізь разом,

де цвіли жита.

І мені всміхались

ніжній вуста.

Як для п'ятикласника, оті вуста справді несподівані. Але ж тоді в нашому п'ятому сиділи такі дівулі-переростки, що хоч зараз заміж віддавай, три окупаційні роки без шкіл зробили своє у передчасному дорослішанні дівтори.

А першим зацікавленим читачем був у мене батько — від природи книголюб, котрий не міг без газети і дня прожити. Ото він і хвалився найдужче серед чоловіцтва успіхами сина. Щоб була якась реакція на мою творчу перемогу в школі — не пам'ятаю. Вчителі тоді були такі ж затуркані, як нині, хіба що змусили мене написати сльозливого вірша до шкільної стінгазети про смерть „вождя" і плакали разом зі мною на якомусь зборищі.

Зате і чимала бібліотечка книжок від редакції, і перший гонорар та премія були не зайвими в нашій набідованій нестатками родині. А мені поява віршів у газеті була як віщий знак, заохочення до праці.

— Чи можна навчити писати? Чи можна щось радити тим, у кого тільки-но зародилася думка про власний літературний шлях?

— Для того, щоб навчитися писати, не треба шукати вчителів, ним має стати природне обдарування, сказати б, Божа іскра. Але підтримувати її, роздмухувати до жаркого полум'я необхідно все життя, бо серйозна література потребує каторжної праці над словом, а це й підтримання інтелектуального рівня читанням книжок інших авторів, і стану болю за всіх покривджених, як і за саму Вітчизну, і бажання словом очистити людство від скверни. Це не ловитва облудної слави чи грошей, а стан душі, коли ти не можеш жити інакше. Лише тоді можна ставати на літературний шлях і долати його, як наш славний філософ Григорій Сковорода, з посохом у руці і чистою душею.

// Літературна Україна, - 2010, - №28 (12 серпня), - с.1,6.

Янукович Леоніда Горлача не читав. Інакше би Горлачеві Шевченківська премія не дісталася. Тому що хоча ще радянський імунітет дозволяє Леонідові Горлачу філософськи відповісти на потиск руки такого Президента, але самі вірші, що увійшли до увінчаної лаврами збірки «Знак розбитого ярма», настільки суперечать системі цінностей нинішньої

влади, що, можна сказати, гуманітарно її підривають.

Як тільки стало відомо прізвище лауреата, в Інтернеті відразу почалася хвиля обурених звинувачень у пристосуванстві та мени приємних речах. Обурено відреагував, наприклад, у своїй Інтернет-колонці Юрій Винничук. Щоправда, Леонід Горлач на це не зважає – все-таки за свої 72 роки багато встиг пережити, тому вже багато на що реагує спокійно. Замолоду просто на вулиці міг заїхати в пику тому, хто, почувши українську мову, обзивав його хохлом. «А вони ж, мабуть, і українці, тільки перевертні були...»

– Вручення Шевченківської премії цього року відбулося передчасно – 6 березня. Цікаво, чому?

– Очевидно, це викликано тим, що Президент водночас провів нараду своєї гуманітарної ради, яку нині очолює Юрій Богуцький. Там ішлося про дуже серйозні справи – про підготовку до відзначення 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка, і було розглянуто дуже довгу низку практичних питань. Мало ще зроблено до цього ювілею, і якраз Янукович дуже критично і в категоричній формі звернувся до уряду (його представляв Грищенко, віце-прем'єр з гуманітарних питань) – мовляв, хлопці, не спить, давайте запрягатися, бо не так багато часу лишилося – це світова подія, тому будьмо вимогливі до себе! А потім нам усім трьом вручили премії, і на цьому все завершилося.

– *Уже маєте плани, на що витратите премію?*

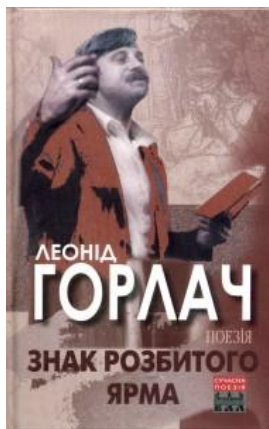
– Та дірок вистачить! Сучасні письменники, кажучи відверто, бідують: пенсії куценькі (хіба можна прожити на півтори-дві тисячі гривень?). Воно швидко розлетиться все...

Ясна річ, що зараз час прагматиків, час людей, які люблять і свої гроші рахувати, і особливо чужі... Для мене це несуттєво. Аби робота була до душі! Щоб я міг писати, бути у своєму світі... Тим більше не так багато часу залишилося для життя.

– *Хтозна...*

– Все одно в моєму віці треба більше думати про вічність, а не про гроші, якусь славу... Слава – це облуда! Вона скороминуща... Головне – щоб працювалося. Я страшно люблю свою роботу.

– *Ви ніколи не вважали популярність ознакою таланту – що ж змінилось у Вашому житті з таким державним визнанням?*

– Для мене це не нове. Мене висували ще у ХХ ст., потім воно плавно перейшло у ХХІ, а я собі спокійно працював. Я не належу до тих людей, які ліктями розштовхують інших. Для кожного літератора під оцим високим небом Господнім завжди є місце і можливість просто спокійно працювати, творити культуру народну... Премія – це лотерея. Кожен серйозний митець повинен не думати про лаврові вінки, а бути критиком власної творчості у першу чергу. І якщо ти більш-менш нормальна людина – підготовлена гуманітарно, духовно – то собі ціну знаєш. А ті, що б'ють себе в груди, майже нічого не зробивши, – значить, така ціна їм і їхній творчості...

Зараз же критики як такої немає. У часи моєї молодості були серйозні критики-професіонали, і хоч як тяжко було у ті часи – інколи кривити душею доводилося всім – але принаймні була оцінка, аналітичний погляд на літературний процес... А зараз воно розгойдано абсолютно – той у плуг, той у луг...

– Якими, на Вашу думку, мають бути критерії вибору твору, достойного саме Шевченківської премії?

– Як на мене, оцінюватися насамперед має художня вартість. Художній рівень мусить бути високим! Другий чинник – це теж незайве – громадянська позиція. Я все-таки сповідую старе правило, що література повинна бути борцем за свій народ, за свою культуру, а не забавлянням – як писав Іван Франко, «штука для штуки».

Мають бути лише ці два критерії. А то починаються якісь корпоративи чи земляцькі порухи... Треба при Шевченківському комітеті створити якийсь маленький підрозділ аналітиків, які б відстежували все, що може претендувати на здобуття Шевченківської премії. Щоб аналітики розбирались у цьому заздалегідь, а не починався розгляд лише після надходження. Тоді буде нормальною і завершальна стадія.

Магістраль века : Документальная повесть-репортаж о строительстве БАМа / Горлач Л., Тельнюк С. – К. : Молодь, 1975.

– Зараз твориться так багато літературної попси, що просто читати нічого. Я звик до силабо-тоніки, бо це наше традиційне – її коріння у народній пісні, навіть казки були ритмізовані. Звідки взялася пошесть писати білі вірші чи верлібри? Та просто від лінощів! Спробуй заримувати, помучити себе над точною чи приблизною римою – а якщо шукаєш риму, то знаходиться якась метафора, вона викликає дивовижний процес творення цілісної роботи, цілісного вірша. А так – нанизав, як

шашлики оце – і все нормально! І це вважається поезією.

Друга причина поширення цього явища – те, що люди хочуть, щоб їх перекладали. Римований вірш дуже важко перекладати на іншу мову, а це взяв, переказав відповідно до тексту – аби прізвище твоє було під текстом. Це не наша поезія! Я традиціоналіст, впертий націоналіст і вважаю, що наша українська поезія має бути силабо-тонічна.

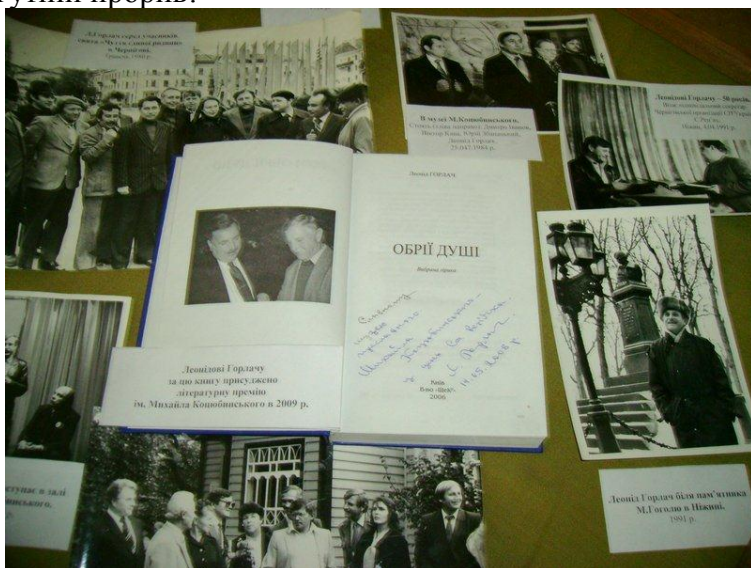
– Воно так, але є деякі митці, які увійшли в історію світової літератури, а в житті були реакціонерами. Ви вважаєте, що вони теж мають право на існування?

– Одне діло – громадянська позиція, а друге – літературна творчість. Фьодор Тютчев був могутнім державним чиновником, а в ліриці який він тонкий і абсолютно нормальний! Тобто в людині поєднано було і те, і те. Одне діло – реальне життя, і друге діло – душа.

– Ви прийшли в українську літературу ще у радянську добу – яким вам бачиться сучасний український літературний процес у порівнянні з тими часами?

– У 60-і роки, коли я починав видаватись все рясніше і рясніше (бо десь у п'ятому-шостому класі надрукував свої перші віршики), був тиск страшенний – і державний, і партійний. Ми змушені були шукати обхідні шляхи, писати, як у байках, езоповою мовою. Підтекстів більше було. А дуже багато писалося і «паровозиків» так званих. Хочеш книжку видати – то попереду книжки, там, де цензор починає читати рукопис чи верстку, обов'язково пишеться про партію чи про комсомол. Так ми наловчились це обходити – ми читали поетичні книжки не з початку, а з кінця, бо там справжня квінтесенція була! А ті «паровозики» – кілька сторінок – можна і не читати. Зараз свобода повна – пиши, що хочеш, вседозволеність. Це нормально! Але з другого боку – сучасні літератори не підготовлені до цієї внутрішньої соціальної свободи. Читаєш матюки, копірвання в собі, аж до порнографії словесної – вибачте, так же не можна! Хоч дуже багато і цікавих експериментів. Є здобутки, але поки що воно на такій стадії, що от-от із цього молодого середовища має вийти щось таке потужне, як у наші часи Ліна Костенко, Борис Олійник, Іван

Драч, а особливо Микола Вінграновський – це був поет од Бога! Воно назріває. Як у природі – спостерігається циклічність, і оцей цикл завершується, воно бродить, бродить, бродить, а потім буде могутній прорив!

Виставка з нагоди 70-річчя Леоніда Горлача у Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М.Коцюбинського

– Ви, народжений і вихований у СРСР, як сприйняли його розвал?

– Неоднозначно, чесно кажучи. Хочеться запитати самого себе: а що сталося в Україні з набуттям статусу незалежної держави? Практично нічого позитивного. Так, про нас заговорив весь світ як про європейську державу, але з іншого боку якщо тоді у першому-ліпшому кіоску у вічі впадало багато українських видань, то зараз зрідка з'явиться якась газета рідною, державною мовою...А то заповонила бульварщина, ні про що, де оспівуються якісь «зірки» та бандити... Тоді у Спілці письменників було таке бюро пропаганди художньої літератури. Це була потужна пропагандистська організація – на кшталт товариства «Знання», тільки «Знання» було партійним крилом ЦК КПРС. Так от за результатами одного нашого аналізу було

78 % видань – книжкових, газетних, журнальних – українською мовою. Тепер ми маємо парадоксальну ситуацію: ми незалежна держава, у якій відсоток літератури нашою рідною, державною мовою – 20, від сили 30 %, а решту заповонила чужа мова, мова сусідів наших... Причому цей процес наростає і наростає, що найстрашніше! Жодного каналу українського, крім, може «5-го каналу», не лишилося. Хіба, може, якусь рекламу українською мовою дадуть, та й усе... Де воно таке видано? Ми вже наздоганяємо Білорусь...

До речі, у нас тоді був літературний рух між республіками. Ми проводили літературні декади – я облітав і об'їздив практично весь Радянський Союз. Від Владивостока до Петрозаводська, Грузія, Вірменія, Прибалтика... Все воно було відкрите, ми приїжджали туди з доброю душею – то нас із доброю душею і приймали. Тепер у нас воно відрубно... Я, наприклад, не знаю, що зараз робиться в російській чи вірменській літературі – я відрізаний від них! А тоді було спілкування.

– До речі, за що у вас така екзотична нагорода, як Почесна грамота Президії Верховної Ради Грузинської РСР?

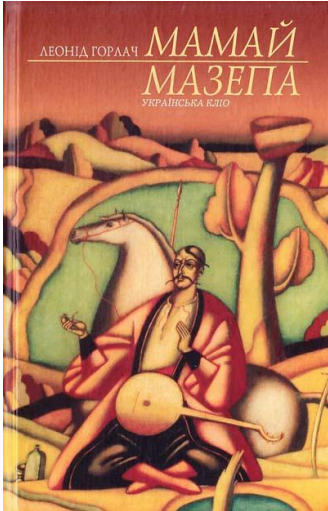
– По-перше, тоді я багато перекладав грузинських поетів. А по-друге, у 1969 році у контексті вищесказаного ми провели триумфальну декаду грузинської літератури. 10 днів ми приймали могутню грузинську делегацію. Вони на знак пошани нагородили цілу групу наших письменників за активну участь у проведенні цієї декади. Я тоді працював в апараті Спілки письменників помічником Олесья Гончара, і на мене все це було покладено – організація, забезпечення транспортом... Мабуть, за це!

– А Ви у радянські часи почувалися українцем, а не просто радянською людиною?

– Я ніколи радянською людиною не почувався – знав, що насамперед я українець! Навіть у армії два роки розмовляв майже виключно українською – спочатку в Карелії, потім у Петродворці трошки, і дослужував у Чернігові. .

– Що Вас спонукало почати писати для дітей?

– Середовище. Я дружив із багатьма дитячими письменниками – зокрема з Віктором Кавою, блискучим казкарем Юрієм Ярмишем... Хлопці під'юджували: а чого це ти нічого не пишеш для дітей?

– *Якою Ви бачите роль історичної літератури у формуванні української держави?*

– Я якраз майже три десятиліття пишу свої віршовані романи саме історичні – починаючи від Аскольда і Діра, Ярослава Мудрого і звертаючи на козацькі часи... Дуже багато білих плям у нашій національній пам'яті. Це страшно! А безбатченки звідки беруться? Через те, що вони не знають свого коріння! І нам уже давно треба розробити державну концепцію саме історичного бачення ролі України, її становлення, особності її як культури, як справжнього етносу... Це абсолютно неповторний народ – з усіх боків затиснутий іншими, і все одно він живе! Коли говорять: «українського язика нікогдане било» – Господи, а звідки ж узялися понад 200 000 українських народних пісень, де кожне слово – джерельне? А нам доводять, що у нас не було мови ніколи. Це брехня все! Лівині неуки, які так говорять, потім, коли напиваються, самі ж співають українські пісні. Я поставив перед собою завдання: через епічну поезію створити обличчя нашого українського народу. Що і роблю.

Поєднання лірики й епіки

Гетьман Іван Мазепа програв Полтавську битву, але виграв почесне місце в українській історії, залишився для українців символом боротьби за державну незалежність і національну ідентичність українського народу. В поемі Леоніда Горлача «Мазепа» є рядки, що стосуються і політика, і поета:

*Якщо ж узявсь державний хрест нести,
то будеш лиш тоді з добром у згоді,
коли в тобі народ — не ти в народі,
коли не він тобі — для нього ти.*

У цій афористичній формулі закладено визначальний принцип покликання людини-громадянина, близький суттю до сказаного Антуаном де Сент-Екзюпері: «Бути людиною — це почувати відповідальність». І така налаштованість поета відчувалася вже в перших збірках віршів Леоніда Горлача (тоді ще Коваленка) «Сонце в зіницях» (1965) і «Лебеді» (1967). Невіддільність від рідної землі, любов до Вітчизни, до життя в широкому сенсі слова Леонід Горлач відчувалась у творчості молодого поета з перших кроків на творчому шляху.

Видавши в другій половині 60-х і в 70-ті роки ХХ століття сім збірок віршів, які мали підтримку і добрий розголос у пресі, Леонід Никифорович, певно, відчув, що йому в межах короткого сповідального вірша затісно для того, щоб охопити своєю любов'ю не тільки теперішній час, а й прожите й пережите нашими попередниками в минулому; захотілось поетові зануритись в минуле, щоб видобути там і повчальні, і гіркі уроки загальнолюдського і національного досвіду. Після збірки «Світовид» (1980), де автор намагається дати читачам розширене лірико-філософське уявлення про світ, у якому живемо, Леонід Горлач публікує історичну поему «Ніч у Вишгороді» (1982), а через чотири роки дивує прихильників історичним романом у віршах «Слов'янський острів». І в першому, і в другому випадках поет успішно реалізовує задум у складній ліро-епічній формі,

відправляється в історичну мандрівку, не пориваючи зв'язків із часом, у якому живе. Не нав'язуючи читачеві думку про те, що минуле ніколи зовсім не минає, поет дає йому відчуття, що без історичної пам'яті немає повноцінного громадянина, усвідомленого будівничого свого майбутнього, де людина має почуватися і гідним спадкоємцем попередників, і господарем на рідній землі.

Оригінальне художнє освоєння історичної тематики спостерігаємо у творах «Чисте поле», «Перст Аскольда», але найпотужніше виявив себе Леонід Горлач як майстер ліро-епічної поезії в історичних романах «Мазепа» (перше видання — «Руїна») і «Мамай». І це не втеча сучасного письменника в історію, це звернення до історії задля того, щоб допомогти Вітчизні у вирішенні сучасних проблем, ставка на реанімацію національної самосвідомості і духовне очищення зазомбованого чужими цінностями народу в підневільні часи, що надто довго тривали, до того ж, судячи з того, як активізуються нині внутрішні й зовнішні політичні сили, аби знову Україну перетворити в Руїну. Ті, хто вчора на всіх перехрестях заявляв про себе як про інтернаціоналістів, стали ІМПЕР-націоналістами.

Читаючи романи у віршах Леоніда Горлача, далекий від прямих паралелей і співставлень, я мимоволі згадую лист О.Пушкіна: «Теперь я пишу не роман, а роман в стихах — дьявольская разница» (цитую по пам'яті). Думаю, як це непросто авторові, дотримуючись вимог розповідного жанру, вести нитку сюжету, малювати картини природи, поведінку персонажів у їхніх складних взаємовідносинах, і заодно не втрачати специфіки віршування, творення художніх образів засобами, що властиві виключно мистецтву поезії. Певно, треба дуже любити, знати і відчувати форму віршованого роману, його епічну архітектуру, щоб добре справлятися з такою формою, як це вміє робити талановитий поет Леонід Горлач. Автор багатьох книжок добротної лірики і шістьох книжок поетичної епіки, Леонід Никифорович зустрічає своє весняне 70-річчя в розповні сил і таланту. Замість традиційного в такому разі: «З роси і води!» — хочеться вигукнути античне: «Через терни — до зірок!» Чому до зірок? Тому що у наш час знецінених цінностей зорі роздають не за заслуги.

Бібліографія

84.4Укр7

Горлач Л.Н. Золота пора [Текст] : Повість / Горлач Л.Н. - К.: Веселка, 1988. - 192с. - (В опр.):1грн. грн.

84.4Укр7

Горлач, Л. Магістраль века [Текст] : докум. повість-репортаж о строительстве БАМа / Л. Горлач, С. Тельнюк. - К. : Молодь, 1975. - 220 с.

84.4Укр7

Горлач, Л. Н. Ніч у Вишгороді [Текст] : іст.поема / Л. Н. Горлач. - К. : Рад.письменник, 1982. - 168 с.

84.4Укр7

Горлач, Л.

От Днепра до Амура [Текст] : докум.повість-репортаж о строительстве БАМа / Л. Горлач, С. Тельнюк. - К. : Молодь, 1976. – 270.

84.4Укр7

Горлач, Л. Н. Слов"янський острів : Історичні романи у віршах / Л. Н. Горлач. - К. : Дніпро, 2008. – 664с.

Горлач, Л. Б"ють у крицю літа // Вітчизна . - 2005. - **№ 9**. - С. 103-106.

Горлач, Л. Вірші // Сучасність. - 2007. - **№ 6**. - С. 64-69.

Горлач, Л. Жив заради добра // Літературна Україна . - 2012. - **№ 1**. - С. 14.

Горлач, Л. Змагання із часом : поезії // Вітчизна. - 2007. - **№ 3**. - С. 2-6.

Горлач, Л. Мій Гоголь // Літературна Україна. - 2009. - **№ 13**.
- С. 3

Горлач, Л. На піщаній косі // Київ. - 2005. - **№ 12**. - С. 13-18.

Горлач, Л. Під крилом Тараса Шевченка // Літературна Україна. - 2012. - **№ 13**. - С. 10-11.

Козак, С. Леонід Горлач: "Література-стан душі" // Літературна Україна. - 2010. - **№ 28**. - С. 1,6 : портр.

Осадчук, П. Поєднання лірики й епіки // Літературна Україна. - 2011. - **№ 14**. - С. 7 .

Слабошпицький М. А мудрість приносить велику печаль...: Творчі вершини поета Леоніда Горлача – історичні романи «Мамай» і «Мазепа»// Урядовий кур'єр . – 2013 . - №21 . - С.13.

